

1. Kdo odloča o stikih in RP, če se starša ločita, vendar NE razvežeta?

Če se starša ne sporazumeta o tem odloča CSD.

(O omejitvi in odvzemu stikov odloča sodišče, vendar le takrat, ko vodi postopek za razvezo ali razveljavitev ZZ. Če takrat ni odvzelo stikov, jih lahko naknadno odvzame ali omeji CSD (samo če ni odločbe sodišča).)

2. Ali lahko skrbnik sklene pravni posel z varovancem in pod kakšnim pogojem?

Da, vendar mora dati prej soglasje tudi varovanec. Skrbnik mora o tem obvestiti tudi CSD in dobiti njihovo dovoljenje.

3. Kdaj se RP odvzame in kdo jo lahko odvzame?

- roditelj zlorablja RP (npr. če gre za okrutno ravnanje z otrokom, za napeljevanje otroka h kaznivim dejanjem, k nemoralnemu življenju)
- roditelj je otroka zapustil
- roditelj je s svojim ravnanjem pokazal, da ne bo skrbel za otroka
- hudo je zanemarjal svoje dolžnosti

Odvzem RP opravi sodišče v nepravdnem postopku.

4. Ali so starši dolžni preživljati otroka, ki se je proti njuni volji vpisal na fakulteto?

Da, vendar le:

- če še ni dopolnil 26 let,
- ni v zakonski zvezi s partnerjem, ki ga lahko preživlja,
- ni zaposlen.

5. Katere oblike varstva za mladoletne zagotavlja država?

- rejništvo,
- skrbništvo in
- posvojitev

6. Polnoletni osebi je odvzeta poslovna sposobnost – kaj ji mora CSD priskrbeti?

CSD mora priskrbeti začasnega skrbnika (*preneha, ko dobi stalnega skrbnika ali ko postane pravnomočna odločba sodišča, da ni razloga za odvzem poslovne sposobnosti*).

Prizadeta oseba dobi položaj mladoletnika pod skrbništvom, ki je star več kot 15 let. Če pa je potreben večjega varstva, lahko dobi položaj mladoletnika, ki še ni dopolnil 15 let.

7. Razlike med skrbnikom in roditeljem (staršem)?

Skrbnik je oseba, ki ji soc. varstvo zaupa neposredno skrb za osebo, premoženje, pravice in koristi varovanca. Za skrbnika postavi CSD osebo, ki je glede na osebne lastnosti primerna in sposobna opravljati to funkcijo in ki vanjo privoli.

Skrbnik ni dolžan otroka imeti pri sebi in ni dolžan varovanca preživljati.

Roditelj (starš) ima RP, ki je sklop različnih pravic in dolžnosti staršev, da delajo v korist otroka (pravico vzdrževati, izobraževati in vzgajati svoje otroke).

8. Med kom je dolžnost preživljanja?

- med zakoncema, ki živita skupaj
- med starši in otrokom (Starši so dolžni otroka preživljati do polnoletnosti, nato pa le, če se redno šola – do 26 leta. Dolžni so ga preživljati tudi, če je sklenil ZZ in ga zakonec ne more preživljati. Polnoletni otroci so dolžni preživljati svoje starše, če so ti nesposobni za delo in nimajo sredstev za preživljanje – vendar le tistega, ki je izpolnjeval preživninsko obveznost do otroka)
- med rejnikom in rejencem

9. a) Katere pravice staršev našteva v 1. odstavku, 54. čl., ko govori o pravicah in dolžnostih staršev?

Vzgoja, vzdrževanje in izobraževanje otrok

b) Iz kakšnih razlogov se smejo te pravice in dolžnosti po ustavi omejiti?

V korist otroka. Iz razlogov, ki jih določa zakon (ko starši zlorablajo, zanemarjajo otroka,... ko ne delajo v korist otroka)

c) Naštej vsaj 2 pravici, ki jih staršem v okviru ZZZDR zagotavlja starševstvo?

- Roditeljska pravica (*vzgoja, skrb, varstvo otroka*),
- Pravica do preživljanja (*starši so dolžni otroka preživljati tudi, če jim je odvzeta RP*)
- Pravica do osebnih stikov (*niso del RP – odvzem RP je skrajni ukrep, ni pa nujno, da traja večno. Kljub odvzemu RP moramo ohraniti osebne stike, če so v otrokovo korist*)

10. Kakšna je razlika med absolutno in relativno neveljavnostjo ZZ?

Relativna:

- eden ali drugi zakonec (težja duševna prizadetost oz. nerazsodnost ob sklenitvi ZZ, šele potem, ko je stanje prenehalo),
- zakonec, ki je bil prisiljen ali v zmoti sklenil ZZ (samo v 1 letu odkar je prisila prenehala ali je zmoto priznal)
- starši ali skrbnik, če gre za razveljavitev ZZ mladostnika

Absolutna (določen je širši krog tožbenih upravičencev – poleg obeh zakoncev, tudi osebe, ki imajo neposredno pravno korist, npr. dediči):

- zakonec je bil v sklenitvi ZZ že oz. še poročen,
- zakonec je bil ob sklenitvi ZZ težje duševno prizadet ali nerazsoden in stanje v času zahtevanega še traja,
- zakonca sta sorodnika od vštetega 4. kolena,
- zakonca nista sklenila ZZ z namenom skupnega življenja.

Z absolutno neveljavno ZZ lahko upravičenci vložijo tožbo tudi po prenehanju ZZ, značilno je tudi, da tožbena pravica ne zastara.

11. Sodišče je razvezalo ZZ. Odločitev sodišča je postala pravnomočna.

a) Ali je s trenutkom pravnomočnosti te odločbe razdeljeno tudi skupno premoženje zakoncev?

Skupno premoženje se praviloma razdeli ob razvezi.

b) Kako je s skupnim premoženjem zakoncev?

Če se zakonca ne sporazumeta o delitvi skupnega premoženja, to delitev opravi sodišče.

c) Kakšen princip mora zasledovati sodišče? Fizično ali civilno?

Sodišče si prizadeva, da se premoženje razdeli fizično, če to ni mogoče, se razdeli s prodajo in izkupiček razdeli – civilno.

12. Osebi A (moški) je bila zaradi zapravljenosti odvzeta poslovna sposobnost, zato je bila postavljena pod skrbništvo hčerke svojega bratranca. Oseba A in skrbnica sta sklenila ZZ.

a) Ali je ZZ veljavna?

Da, vendar s sklenitvijo ZZ skrbniško razmerje med njima preneha.

b) Ali je s sklenitvijo ZZ nastalo kakšno razmerje med osebo A in sestro bratrančeve hčerke in če je, kakšno?

Nastalo je svaštvo drugo koleno stranske črte.

c) Ali bo oseba A lahko dedovala po sestri bratrančeve hčerke?

Svaštvo ne ustvarja nobenih pravnih posledic. Oseba A ne bo dedovala po sestri bratrančeve hčere, razen če bi sestra bratrančeve hčere, postavila osebo A za dediča z oporoko.

13. Zakonca A in B sta leta 1992 sklenila ZZ. Oseba A se je izkazala za »puščobo«, saj je cele dneve poležavala pred TV. Po teti je leta 1997 podedoval sadovnjak in tam vsako prsto popoldne prepariral hrošče. Žena je sklenila, da se bo odselila. Od tedaj živita ločeno, vsak s svojimi sredstvi, tožbe nista vložila. Katera pravila delitve premoženja se upoštevajo v tem primeru?

Ker ni skupnega življenja, ni nastalo skupno premoženje. Sadovnjak je v lasti osebe A, ki ga je podedovala, saj je dediščina posebno premoženje.

14. Zakonca A in B sta 22.02.1992 sklenila ZZ in zasnovala življenjsko skupnost. Leta 1995 je A podedoval sadovnjak in od tedaj A vsako prsto popoldne preživi v njem. V 2 letih si je v sadjarstvu nabral toliko izkušenj, da je marca 1997 izdal obsežen priročnik o vzgoji sadnega drevja, za kar je dobil honorar v višini 1.500.000,00. Od tega zneska od obresti je čez eno leto kupil dragoceni starinski predalnik ter staro malo vredno sliko. Prihranke iz osebnih dohodkov, ki sta jih zakonca pridobila v času trajanja ZZ, sta vložila v celovito prenovo in obsežno dograditev nekoč skromne podeželske hiše, ki jo je oseba B podedovala pred sklenitvijo ZZ.

a) Čigavo premoženje je sadovnjak?

Sadovnjak je v lasti osebe A.

b) Čigavo premoženje sta starinski predalnik in slika?

Starinski predalnik in slika sta last A in B, prav tako tudi honorar (pridobljen z delom)

c) Čigava je hiša na podeželju?

????Hiša na podeželju je last osebe B, ker je pridobljena pred sklenitvijo ZZ. Vendar lahko oseba A zahteva povrnitev sredstev.

15. Zakoncema sta se v ZZ rodila sin in hčerka. Sin je star 5 let, hči, ki študira pa 19 let. Pred sodiščem teče postopek razveze ZZ na tožbo. Oče veliko pije in je takrat nasilen do vseh v družini. Mati, ki v času trajanja ZZ ni bila zaposlena, je ostala brez sredstev za preživljanje sebe in svojih otrok. Mož grozi, da bo sina vzel in odpeljal v tujino, mati meni, da to ne bi bilo v korist otroka.

a) S katerimi pravnimi sredstvi se v času razveznega postopka še pred izdajo končne določbe lahko zavarujejo pravice matere in njenih otrok?

Pravice matere in otrok se lahko zavarujejo z zahtevo po izdaji začasne odredbe sodišča. Po zakonu o pravnem postopku lahko dosežejo izselitev iz stanovanja, da se prepreči nasilje moža oz. očeta nad ženo in otroki.

b) Kdo jih lahko vloži?

Tožbo za preživnino lahko vloži:

- mati za sebe,
- mati za sina,
- hči za sebe

c) Kaj bi se zgodilo, če nihče od družinskih članov (mati, sin, hči), ne bi ničesar storil, bodo pravice matere, sina in hčere ostale nezavarovane?

CSD po uradni dolžnosti zavaruje pravice matere, sina in hčere.

16. Določilo 78.čl. ZZZDR pooblašča sodišče, da ob razvezi ZZ na podlagi tožbe odloči tudi o vzgoji in varstvu otrok. Pri tem sme sodišče, če je to v posameznem primeru v otrokovo korist, odločiti, da se otroci zaupajo tretji osebi. Ali je za to odločitev dovolj, da sodišče pridobi mnenje CSD o otrokovi koristi ali pa mora pred svojo odločitvijo zaprositi CSD, da najprej po 120.čl. ZZZDR otroka staršem odvzame?

Sodišče mora pridobiti mnenje CSD in se odločiti o ukrepu, ne potrebuje pred svojo odločitvijo zaprositi CSD, da ukrepa po 120.čl. ZZZDR.

17. Od katerega trenutka dalje se presodi preživnina po slovenski zakonodaji?

Od trenutka, ko je odločba pravnomočna, se lahko zahteva tudi za nazaj, in sicer od dne, ko je bil vložen zahtev za preživnino - tožba.

18. Zakonca sta se pred nekaj leti razvezala. Sodišče je ob razvezi odločilo, da je oseba B, kateri mladoletni otrok ob razvezi ni bil zaupan v vzgojo in varstvo, dolžna prispevati za otroka 60.000,00. Preživnina se je v skladu z gibanjem življenjskih stroškov valorizirala. Ob katerem pogoju lahko preživninski upravičenec oz. zavezanec zahteva spremembo sodne odločbe?

V primeru spremenjenih okoliščin:

- spremenijo se potrebe upravičenca,
- spremenijo se zmožnosti zavezanca.

19. Oseba A je dopolnila 18 let in tako postala polnoletna. Dva meseca po polnoletnosti je utrpela prometno nesrečo, zaradi katere ni bila več sposobna odločati o sebi. Starši osebe A so se oglasili na CSD in vprašali, kako bi lahko zavarovali pravice A v pravnem prometu. Kaj bo svetoval CSD? Se v tem primeru podaljša RP?

CSD bo predlagal ODVZEM POSLOVNE SPOSOBNOSTI pred sodiščem in predlagal postavitev osebe pod SKRBNIŠTVO. Staršem se RP podaljša.

20. CSD je otroka zaradi motenj vedenja in osebnosti, ki so bistveno ogrožale njegov osebnosti razvoj, odvzel staršem 2 leti pred njegovo polnoletnostjo in ga oddalo v zavod. Ob otrokovi polnoletnosti vedenjska motenost še ni prenehala. Ali lahko otrok ostane v zavodu še po polnoletnosti?

Otrok v zavodu ne sme biti čez svojo polnoletnostjo, razen če sam privoli.

21. Ali so starši dolžni preživljati polnoletnega otroka, ki je sklenil ZZ?

Da, vendar samo subsidiarno, torej če ga zakonec ne more preživljati ali če se redno šola.

22. Katera upravičenja do otroka ostanejo staršem čigar otrok je v rejništvu?

- Pravica do osebnih stikov (CSD jih lahko omeji ali odvzame, če ne bi bili v korist otroka)
- Dolžnost preživljanja
- da dajo soglasje za najpomembnejše vzgojne ukrepe rejnika
- zastopajo otroka v premoženjskih zadevah
- dajo privoljenje za oddajo otroka v posvojitev

23. Kdo ima pravico vložiti tožbo na ugotovitev očetovstva?

Na ugotovitev očetovstva lahko toži samo otrok do dopolnjenega 23 leta. Dokler je mladoleten pa lahko toži v otrokovem imenu mati oz. otrokov skrbnik.

24. Kdo ima pravico spodbijati priznanje očetovstva?

- ZAKONEC v enem letu odkar je izvedel za okoliščine, da ni oče. Domneva očetovstva velja ves čas ZZ in 300 dni po njenem prenehanju. Toži mater in otroka.
- MOŠKI, KI MISLI, DA JE OČE OTROKA. Zanj ne velja domneva. Ima eno leto časa od vpisa otrokovega rojstva v matično knjigo.
- MATI ima možnost v enem letu po rojstvu. Toži domnevnega očeta.
- OTROK ima to pravico do dopolnjenega 23 leta starosti. Toži domnevnega očeta in mater.

25. Materi, ki živi sama in ni poročena, se je rodil otrok. Očetovstvo zanj ni bilo priznано. Mati v imenu otroka ni vložila tožbe za ugotovitev očetovstva, ker ne želi navesti imena očeta. Med ljudmi so govorice, da je oče otroka oseba A. Ali sme CSD v imenu otroka vložiti tožbo na ugotovitev očetovstva, da bi izvedel za svoj izvor?

Ne. CSD ne more vložiti tožbe na ugotovitev očetovstva, ker ima mati pravico do zasebnosti in je nihče ne more v to prisiliti. Mati je tista, ki presoja ali so razlogi za zamolčanje očeta pomembnejši od razlogov, ki govorijo proti temu

(razlogi so lahko v korist otroka). Če pa bo želel otrok izvedeti, lahko do svojega 23. leta vloži tožbo na ugotovitev očetovstva.

26. Kako in ob katerih pogojih sodišče odloča v postopku ugotavljanja očetovstva? Ali ob tem odloči tudi o preživljanju otroka? Kako odloči sodišče o preživljanju otroka v razveznem postopku?

Sodišče ugotavlja očetovstvo na predlog ali samo po uradni dolžnosti, če ugotovi, da je otrokovo preživljanje potrebno.

Če mati vloži tožbo za preživljanje otroka, sodišče odloči v skladu z zahtevkom.

Če mati ne vloži, sodišče pa ugotovi, da je preživnina potrebna, določi preživnino za otroka.

27. Ali po odvzemu RP starši še lahko izvršujejo pravico do stikov z otrokom?

Da, če je to v korist otroka. RP se staršem lahko tudi vrne, ko prenehajo razlog zaradi katerega jim je bila odvzeta.

28. Kateri organ odloča o odvzemu RP in v katerem postopku?

Sodišče v nepravdnem postopku. ???(Sodišče s sodno odločbo)

29. Razlogi za odvzem RP po ZZZDR!

- roditelj zlorablja RP (npr. če gre za okrutno ravnanje z otrokom, za napeljevanje otroka h kaznivim dejanjem, k nemoralnemu življenju)
- roditelj je otroka zapustil
- roditelj je s svojim ravnanjem pokazal, da ne bo skrbel za otroka
- hudo je zanemarjal svoje dolžnosti

30. Zakonca sta pri sodišču vložila predlog za sporazumno razvezo ZZ. Dogovorila sta se tudi o tem, da bo njun skupni 13 let star otrok po razvezi živel pri očetu. Ali sme sodišče, ker sta se o bistvenih vprašanjih sporazumela, takoj razvezati ZZ, ali ima pred tem še kakšne obveznosti glede varstva otroka?

Ko sodišče prejme sporazum, ga pošlje na CSD, ki starša pripravi na posledice razveze ZZ. CSD pošlje sodišču mnenje oz. sporazum, ki je v korist otroka. Sodišče otroka obvesti, da se je začel postopek za razvezo in ga povabi na neformalni razgovor na sodišče v okviru pravnega postopka, kjer je prisotna tudi oseba, ki ji otrok zaupa.

31. Po katerih pravilih in katerem institutu družinskega prava se določajo pravice in dolžnosti tretje osebe do otroka, ki ji ga je sodišče zaupalo ob razvezi (rejništvo)?

Rejništvo nastane z dvema aktoma in sicer z odločbo CSD in s pogodbo. Odločba vsebuje izrek o oddaji otroka v rejništvo. Ko le ta postane pravnomočna, sklene CSD z rejnikom pogodbo, v kateri se določijo medsebojne pravice in dolžnosti strank.

32. Naštej vsaj 2 procesni pravici, ki pripadata otroku po konvenciji ZN o človekovih pravicah zaradi uresničevanja teh pravic!

?????????

- uresničevanje starševske odgovornosti
- osebni stiki

- pravica otroka, da zaprosi za pomoč ustrezno osebo po lasni izbiri, ki mu pomaga izraziti njegovo mnenje

- otrok ima položaj stranke, če ima možnost udeleževati se postopka zaradi svojih pravic (omejitev pravic staršev pri razpolaganju z otrokovim premoženjem,...)

33. Kateri 2 omejitvi mora CSD upoštevati po odvzemu RP – kdo jo odvzame, kako mora ukrepati?

- da roditelj hudo ZANEMARJA svoje dolžnosti do otroka (če otroka zapusti, zanemarja...)
- da roditelj ZLORABLJA RP.

RP odvzame sodišče v nepravdnem postopku. V postopku odvzema je potrebno otroku postaviti skrbnika. Pri teh ukrepih je potrebno narediti tudi neko »prognozo« kako bo z otrokom v prihodnje (vrnitev k staršem, rejništvo, skrbništvo).

34. Definicija: DRUŽINA po ZZZDR!

Družina je življenjska skupnost, ki zaradi koristi otrok uživa posebno varstvo (*oba starša z otrokom, eden od staršev z otrokom, posvojitelja s posvojencem*). Je dolgotrajna življenjska skupnost staršev in otrok.

35. Definicija: ZAKONSKA ZVEZA!

Zakonska zveza je z zakonom urejena življenjska skupnost moža in žene. Njen pomen je v zasnovanju družine.

36. Veljavnost ZZ!

- osebi morata biti različnega spola,
- izraziti morata soglasje za sklenitev,
- sklenjena mora biti pred pristojnim državnim organom na način določen z zakonom,
- ni zakonskih zadržkov,
- ni vzrokov za neveljavnost,
- ni zakonske prepovedi

37. Zakonski zadržki ZZ!

- pomanjkanje svobodne privolitev
- če je nekdo podal soglasje za sklenitev v zmoti (nekdo misli, da sklepa ZZ z neko osebo, ki ni prava = ZMOTA V FIZIČNI OSEBI, eden od njiju nima določenih pomembnih lastnosti – partner je bil v zmoti glede njenih bistvenih lastnosti in gre za okoliščine, ki bi drugega zakonca odvrnile od sklenitve ZZ, če bi zanje vedel = ZMOTA V CIVILNI OSEBI)
- mladoletnost (v primeru, da je oseba, ki želi skleniti ZZ mladoletna, mora zaprositi CSD, da ta zadržek spregleda in tej osebi dovoli sklenitev. Za to morajo obstajati utemeljeni razlogi, npr. nosečnost neveste)

- težja duševna bolezen ali nerazsodnost (takšna oseba ne more razumeti pomena in posledic svojih ravnanj = defekt razuma; če razume, a ne more ravnati v skladu z razumom = defekt volje)
- obstoječa ZZ
- sorodstvo (sorodniki v ravni črti in sorodniki v stranski črti do vštetelega 4. kolena ZZ ni veljavna, razen pri bratrancih in sestričnih lahko CSD spregleda pogoje in dovoli poroko iz utemeljenih razlogov)

38. Ali lahko zunajzakonska partnerja posvojita otroka?

Da, vendar samo, če en partner posvoji otroka drugega partnerja.

39. Po ustavi zakon ureja 3 glavne pravice otrok. Katere?

Otroci uživajo posebno varstvo in skrb. Posebno državno varstvo uživajo otroci, za katere starši ne skrbijo in tiste, ki staršev nimajo ali so brez ustrezne družinske oskrbe.

Instituti v zakonu za zagotavljanje otrokovih pravic:

- rejništvo,
- skrbništvo in
- posvojitev.

40. Katera življenjska skupnost se smatra za družino?

- življenjska skupnost staršev in otrok (tako naravnih kot posvojiteljev),
- življenjska skupnost otroka z osebo, ki ni njegov roditelj, z 2 pogoje:
 - da v skupnosti vlada individualni dolgotrajni odnos skrbi odrasle osebe za otroka,
 - da je skupnost pravno blizu družinski skupnosti staršev in otrok,
- življenjska skupnost rejenca z rejnikom,
- življenjska skupnost z mladoletnim varovancem

41. Ali se lahko prizna otroka po njegovi smrti?

Lahko, vendar pod pogojem, da je otrok zapustil potomce (dedovanje).

42. Kateri sorodniki med seboj ne morejo skleniti ZZ oz. kateri jo lahko? Kateri organ odloča o tem? Kakšna je posledica, če ta predpostavka ni izpolnjena?

ZZ ni možna med sorodniki v ravni črti in v stranski črti do 4. kolena.

Pri bratrancih in sestričnih lahko CSD spregleda pogoje in dovoli poroko iz utemeljenih razlogov.

Če ni dovoljenja, obstaja zakonski zadržek in tako ZZ ni veljavna.

43. Katere sporazume morata med seboj skleniti zakonca v primeru sporazumne razveze zakonske skupnosti? Katere sporazume mora sodišče preveriti po uradni dolžnosti?

- varstvo, vzgoja in preživljanje skupnih otrok,
- preživljanje nepreskrbljenega zakonca, ki nima sredstev za življenje in je nesposoben za delo ali je nezaposlen in se ne more zaposliti,
- delitev skupnega premoženja (sporazum mora biti pisen in notarsko overjen),
- kateri od zakoncev bo imetnik stanovanjske pravice.

Preden sodišče razveže ZZ, mora ugotoviti ali je s sporazumom zakoncev primerno poskrbljeno za varstvo, vzgojo in preživljanje otrok, ter o tem zahtevati tudi mnenje CSD.

44. Kdo je lahko skrbnik? Kdaj preneha skrbništvo za mladoletnike? Katera dejanja lahko opravlja skrbnik za mladoletnike samo z dovoljenjem CSD?

Skrbnik je oseba, ki ji soc. varstvo zaupa neposredno skrb za osebo, premoženje, pravice in koristi varovanca. Za skrbnika postavi CSD osebo, ki je glede na osebne lastnosti primerna in sposobna opravljati to funkcijo in ki vanjo privoli. Skrbnik ne sme biti oseba, ki ji je bila odvzeta RP ali nima poslovne sposobnosti in tudi ne oseba, katere koristi so v nasprotju s koristmi varovanca.

Skrbništvo za mladoletnika preneha:

- ko postane varovanec polnoleten,
- pred polnoletnostjo, če dobi popolno poslovno sposobnost, s sklenitvijo ZZ ali po odločbi sodišča, če je postal roditelj
- s posvojitvijo,
- če umre.

Dejanja, ki jih opravlja skrbnik:

- upravlja z varovančevim premoženjem,
- zastopa ga v premoženjskih in osebnih zadevah

45. Kdo vse je aktivno legitimiran za izpodbijanje očetovstva? Kakšni so roki? Koga mora tožiti?

- ZAKONEC v enem letu odkar je izvedel za okoliščine, da ni oče. Domneva očetovstva velja ves čas ZZ in 300 dni po njenem prenehanju. Toži mater in otroka.
- MOŠKI, KI MISLI, DA JE OČE OTROKA. Zanj ne velja domneva. Ima eno leto časa od vpisa otrokovega rojstva v matično knjigo.
- MATI ima možnost v enem letu po rojstvu. Toži domnevnega očeta.
- OTROK ima to pravico do dopolnjenega 23 leta starosti. Toži domnevnega očeta in mater.

46. Jana je s Tonetom sklenila ZZ 18.03.2003. Po treh mesecih je ugotovila, da se Tone ukvarja s tihotapljenjem ljudi iz Azije v Evropo. To jo je tako motilo, da je postala ZZ nevzdržna. Zahtevala je razveljavitev ZZ. Ali bo ZZ razveljavljena?

Da. Razlog je zmota v civilni osebi, saj Jana pred sklenitvijo ZZ ni vedela za okoliščine, s katerimi se je Tone ukvarjal.

47. V katerih primerih je potrebno dovoljenje za sklenitev ZZ, kdo ga izda, kakšne posledice so, če ga ni?

- če je oseba mladoletna,
- če želita skleniti ZZ bratranec in sestrična.

Dovoljenje za sklenitev ZZ iz utemeljenih razlogov da lahko CSD. Če tega ni, obstaja zakonski zadržek in ZZ ni veljavna.

48. Do kdaj so starši dolžni preživljati svoje otroke; pogoji, da se nadomestilo dobiva iz sklada?

- do polnoletnosti, razen če se redno šola do 26 leta

- če sklene ZZ, da starši niso več dolžni preživljati, razen če ga zakonec ne more
- če se podaljša RP (če je otroku odvzeta poslovna sposobnost)

49. Predpostavke, ki jih mora izpolnjevati oseba, ki hoče biti rejnik; kako dolgo velja dovoljenje za izvajanje rejništva; dolžnosti rejnika do rejnečevih staršev?

Rejniška družina v čim večji meri nadomesti otroku naravno družino. Najvažnejši pogoj je, da rejniku ali njegovemu zakoncu ni odvzeta RP in da pri njemu ni okoliščin, zaradi katerih bi bil ogrožen otrokov razvoj in izobraževanje. Predpisani sta:

- najvišja starost rejnika = 60 let
- razlika v starosti = 18 let

Prenehanje rejniške pogodbe

To lahko stori le CSD, če:

- rejnik ne izpolnjuje z zakonom določenih pogojev,
- rejnik ne izpolnjuje svojih dolžnosti do otroka,
- rejnik zahteva razvezo in ima za to pomembne razloge
- smrt rejnika.

Če preneha rejniška pogodba, preneha samo konkretno rejniško razmerje, ne preneha pa rejništvo. Soc. varstvo mora zato poskrbeti za oddajo otroka k drugemu rejniku.

Dolžnosti rejnika / Vsebina rejništva je v tem, da ima rejnik otroka pri sebi, ga neguje in vzgaja. Tako naj se otroku omogoči zdrava rast, osebni razvoj in usposobitev za nadaljnje življenje in delo. Rejnik torej opravlja določene dolžnosti, ki jih imajo starši v okviru RP.

Rejnik NE UPRAVLJA otrokovega premoženja in ne zastopa otroka v premoženjskih zadevah. Ta upravičenja ostanejo staršem oz. skrbniku.

50. Kaj vse se morata zakonca sporazumeti pri sporazumni razvezi ZZ?

- varstvo, vzgoja in preživljanje skupnih otrok,
- preživljanje nepreskrbljenega zakonca, ki nima sredstev za življenje in je nesposoben za delo ali je nezaposlen in se ne more zaposliti,
- delitev skupnega premoženja (sporazum mora biti pisen in notarsko overjen),
- kateri od zakoncev bo imetnik stanovanjske pravice.

51. Ana in Jože sta poročena. Jože se zaradi nevzdržnosti odseli. Po treh letih ločenega življenja Jože najame posojilo in si kupi stanovanje. Po 3 mesecih spozna novo žensko in vloži tožbo za razvezo.

a) Ali spada stanovanje med skupno / posebno premoženje? Utemelji!

Stanovanje ni skupno premoženje, ker nista živela skupaj. Torej ne nastaja skupno premoženje.

b) Kaj je potrebno pred delitvijo skupnega premoženja?

O delitvi se lahko sporazumeta pred notarjem. Če do dogovora ne pride, to delitev opravi sodišče.

c) Ana je prodala 2 kravici, ki sta predstavljali skupno premoženje in si kupila avto. Ali je avto skupno / posebno premoženje?

Avto je skupno premoženje, saj sta kravici prav tako predstavljali skupno premoženje in bi morala Ana o prodaji seznaniti Jožeta ter pridobiti njegovo soglasje oz. polovica denarja pripada njemu.

52. Razlika med ZZ in zunajzakonsko skupnostjo!

ZZ je z zakonom urejena življenjska skupnost moškega in ženske, ki se sklene pred pristojnim državnim organom.

Zunajzakonska skupnost je dalj časa trajajoča življenjska skupnost moškega in ženske, ki NISTA SKLENILA ZZ. Tu ni domneve očetovstva, OČETOVSTVO je potrebno priznati ali dokazati. V primeru POSVOJITVE lahko partner posvoji le otroka drugega partnerja.

53. Skupno premoženje zakoncev!

Vse tisto premoženje, ki sta ga zakonca pridobila z delom v času trajanja ZZ. Razdeli se ob razvezi, razveljavitvi ZZ ali med trajanjem ZZ. O delitvi se zakonca lahko sporazumeta pred notarjem, če do dogovora ne pride, delitev opravi sodišče.

54. Osebni stiki (kdo ima to pravico, kdaj se omeji ali odvzame,...)!

Osebni stiki naj preprečijo odtujitev otroka, v čim večji meri naj se ohranjajo odnosi, ki obstajajo med starši in otroki, ko živijo skupaj.

Pravico do osebnih stikov ima tisti starš, pri katerem otrok NE ŽIVI. Stiki se zagotavljajo predvsem v otrokovo korist. O obsegu in načinu opravljanja stikov se starša dogovorita sporazumno, pri čemer jima pomaga tudi CSD. Če sporazuma ni, o tem odloča sodišče v pravnem postopku, kjer jih vodijo le koristi otroka. Sodišče mora dobiti mnenje CSD ali upoštevati otrokovo mnenje, če ga je izrazil in če je sposoben razumeti njegov pomen in posledice. Če sodišče, ko vodi postopek za razvezo ne omeji ali odvzame stikov, lahko to kasneje omeji CSD. Osebne stike se omeji, če starši ne delajo v otrokovo korist.

55. Marija in Jožef sta razvezana. Marija je zahtevala od Jožefa preživnino. Marija je lastnica stanovanja, v katerem živi, prejema majhno pokojnino, denar dobiva tudi od otrok.

a) V katerih primerih je bivši zakonec upravičen do preživnine in ali je do nje upravičena Marija?

Bivši zakonec je upravičen do preživnine, če nima sredstev za preživetje, je brezposeln in se ne more zaposliti, je nesposoben za delo, ter nima novega partnerja oz. nove ZZ.

b) Kdo je bolj dolžan vzdrževati Marijo – Jožef ali otroci?

Otroci, ker gre za vzajemnost – najprej starši preživljajo otroke, kasneje pa otroci preživljajo starše.

c) Katero sodišče je pristojno?

O preživnini zakonca ne odloča sodišče, pač pa mora to zahtevati zakonec. Enkrat ugasla pravica do preživljanja ne oživi več.

56. Zakonec A in B se razvezujeta. Opraviti je treba delitev premoženja. Pridobljeno premoženje v trajanju ZZ je vključevalo:

a) **dohodnino** možu za nepremoženjsko škodo za telesne bolečine v višini 300.000 sit

Osebna odškodnina

b) **avtorski honorar** za avtobiografsko delo možu, ko opisuje izključno sebe ne pa žene

Skupno premoženje

c) **gorsko kolo**, ki ga je zakoncema 5 dni po sklenitvi ZZ podelil njun skupni prijatelj

Pol v posebno premoženje (solastniško premoženje, ni pridobljeno z delom. Pri delitvi pripada pol enemu, pol drugemu zakoncu – prodaja, izkupiček si delita)

d) **razkošno hišo**, ki sta jo na malovredni parceli zgradila zakonca s skupnim delom

Stvarno skupno premoženje (ker gre za velik vložek bo potrebno vložiti pravni zahtevek; parcela + zgradba = nova stvar)

57. Skrbnik in varovanec skleneta ZZ sta v sorodu (nečak – teta). Matičar zadnji hip odpove (je zbolel), pooblaščen oseb je ZZ sklenila. Po sklenitvi ZZ se jima rodi otrok. Kakšna je veljavnost takšne ZZ? Ali velja domneva, ali bo potrebno očetovstvo ugotavljati?

- ZZ je neveljavna (sorodstveno razmerje 3 koleno stranske črte),
- Primer skrbništva ne vpliva na ZZ
- Odsotnosti matičarja ne vpliva na veljavnost ZZ
- Očetovstvo: velja domneva, da je materin mož oče otroka

58. A in B sta nameravala skleniti ZZ. A je bil v 6. mesecu nosečnosti. 2 dni pred sklenitvijo ZZ se je ženin smrtno ponesrečil. 3 mesece po nesreči se je rodil sin, katerega oče je bil B. B otroka ni priznal. A gre za to, da bi otrok dobil dediščino. Ali ima kakšna pravna sredstva?

Mati lahko vloži zahtevo za ugotavljanje očetovstva v otrokovem imenu, in sicer v roku enega leta po smrti očeta.

59. Vrste začasnih odredb! (na predlog ali po uradni dolžnosti)

- **o vzgoji in varstvu otrok iz prejšnjega zakona** (Ne odloča sodišče; sodišče po uradni dolžnosti odloča samo o vzgoji skupnih otrok)
- **preživljanje mladoletnega otroka** (Sodišče po uradni dolžnosti)
- **preživljanje partnerja** (Na predlog)
- **ali lahko sodišče v starševskih sporih odloča o delitvi premoženja zakoncev in s tem izda začasno odredbo** (Ne, ker je bila razveza na tožbo, to pa je drugi postopek)
- **izselitev partnerja, da se prepreči nasilje** (Na predlog)
- **preživljanje mladoletnega otroka v razvezanem postopku** (Sodišče štiti koristi mladoletnega otroka – po uradni dolžnosti)
- **sodišče načeloma na predlog prizna preživnino, v postopku ugotavljanja očetovstva** (Sodišče izjemoma določi preživnino, če misli, da je otroku potrebna)

60. Pravica do osebnih stikov je samostojna, neodvisna pravica:

- razvezani partner ima pravico do stikov
- enemu je odvzeta RP, vendar ima vseeno pravico do stikov z otrokom, (ker obstaja verjetnost vrnitve RP, če razlog, zaradi katerega je bila RP odvzeta preneha) – vmesni stiki

SODIŠČE V PRAVDNEM POSTOPKU:

- odloča o vseh razvezah

SODIŠČE V NEPRAVDNEM POSTOPKU: če se zakonca ne moreta sporazumeti, odloča o:

- delitev premoženja
- izvrševanju roditeljske pravice

PRAVICA ZA NAZAJ:

Izpodbijanje očetovstva: ←

Priznanje nezakonskega otroka: ←

Sodna odločitev očetovstva: ←

Priznanje zunajzakonske skupnosti: ←

PRAVICA ZA NAPREJ:

Preživnina: →

Razveljavitev popolne posvojitve: →

Razveljavitev ZZ: →

Zakonec ne more razpolagati z **NEDOLOČENIM DELEŽEM** na skupnem premoženju s pravnimi posli **MED ŽIVIMI**. Pravni posel, sklenjen v nasprotju s tem pravilom, je **NIČEN**.

Ničen posel (neveljaven, sklenjen s prisilnimi predpisi, npr. če bi ob sklenitvi zakona zakonca sklenila, da ne bo nastajalo skupno premoženje – tak zapis bi bil ničen).

Veljavnost trditev!

1. Domneva očetovstva za otroka rojenega v času trajanja ZZ, ki je bila kasneje razveljavljena zaradi zakonskega zadržka že zakonske zveze ne velja. TRDITEV NE VELJA, ker domneva očetovstva velja.

2. Sodišče sme, kadar odloča o pravici do osebnih stikov, le-to samo odvzeti, ne more pa je omejiti, ker je omejitev pravice do osebnih stikov pridržana samo CSD. TRDITEV NE VELJA. (Sodišče odloča o pravnem postopku in lahko omeji osebne stike v primeru razveze in razveljavitve ZZ)
3. Popolne posvojitve ni mogoče razvezati. TRDITEV VELJA
4. Mačeha in pastorka sta v svaštvu 1. kolena stranske črte. TRDITEV NE VELJA, ker je to razmerje enako razmerju mati – hči in gre za svaštvo, vendar za 1. koleno ravne črte.
5. Starši so še vedno dolžni preživljati svojega otroka, ki je v rejništvu, čeprav jim je bila odvzeta RP. TRDITEV VELJA.
6. V času trajanja ZZ se sme opraviti delitev skupnega premoženja zakoncev. TRDITEV VELJA (Delitev skupnega premoženja se sme v času trajanja ZZ opraviti:
 1. na podlagi sporazuma – sklenitev pogodbe v obliki notarskega zapisa
 2. s predlogom na nepravdno sodišče in na podlagi ustreznega zahtevka
 3. kadar upniki zahtevajo ugotovitev deleža na skupno premoženje

SVAŠTVO je razmerje med enim zakoncem in sorodniki drugega zakonca. Podlaga svaštva je ZZ. Zunajzakonska skupnost ustvarja svaštva med partnerjem in sorodniki drugega partnerja. Tako kot pri sorodstvu imamo tudi pri svaštvu ravno črto (tast, tašča, snaha, mačeha, očim, pastorka, pastorek) in stransko črto (svak, svakinja). Zakonec je z določeno osebo v isti črti in v istem kolenu v svaštvu, kot je drugi zakonec s to osebo v sorodstvu.

Iz svaštva izvira dolžnost preživljanja, ki pa je omejena samo na razmerje očim, mačeha – pastorek, pastorka. Z ZZ, na podlagi katere je nastalo varstvo med osebami, dolžnost preživljanja odpade.

Svaštvo ima pomen na področju kazenskega oz. upravnega postopka. Na svaštvo se vežejo določene pravne posledice v civilnem pravu (ne pa v dednem pravu: ni podlaga za zakonito dedovanje).